

عنوان درس: حقوق بشر اسلامی

شماره درس:

تعداد واحد: 2

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: فقه و اصول فقه مقدماتی

هدف:

آشنایی دانشجویان با مباحث مربوط به حقوق بشر معاصر و نسبت آن با احکام اسلامی، شریعت و فقه مذاهب در دوران معاصر با رویکرد فهم چالشها و شناسایی پاسخ‌های مرتبط

سرفصل:

• مقدمه	1. آشنایی با نسبت حقوق بشر در فقه و احکام اسلامی
	2. مبحث اول: حقوق و احکام برابری:
	3. آزاد-برده؛
	4. زن-مرد؛
	5. مسلمان-کافر
	6. حقوق مذاهب
	7. مبحث دوم: حقوق و احکام مجازاتها :
	8. قصاص، حدود و دیات
	9. اعدام
	10. رجم
	11. مبحث سوم: حقوق و احکام آزادیها:
	12. بیان و بنان
	13. ارتداد
	14. تبعیض و اقلیتها
	15. مبحث چهارم: شریعت و مسائل حقوق بشری پزشکی بازساختی
• جمع‌بندی	

1. جاوید محمد جواد، حقوق بشر و شهروندی در ارای ائمه شیعه (ع)، تهران: نشر دانشگاه امام صادق ع، 1389
2. جاوید محمد جواد، نقد مبانی فلسفی حقوق بشر (فلسفه اسلامی حقوق بشر ج 2) نشر مخاطب 1392
3. جاوید محمد جواد، نقد مبانی فلسفی حقوق بشر (فلسفه طبیعی حقوق بشر- ج 1)، نشر مخاطب 1392
4. جاوید محمد جواد، نظریه نسبیت در حقوق شهروندی، انتشارات دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه تهران 1388
5. جاوید محمد جواد، ملاحظات اخلاقی و حقوقی مهندسی بافت با تأکید بر مسئولیت دولت، نشر مخاطب 1393
6. جاوید محمد جواد، (به اهتمام) قانون و قانونگذاری در ارای علمای شیعه تهران، نشر دانشگاه امام صادق ع، 1389
7. جاوید، محمد جواد، نظریه دوستی اسلامی ازدواج موقت در جهان معاصر، با همکاری م. شمسایی، نشر مخاطب 1393
8. جاوید، محمد جواد، تبعیض مثبت در اسلام و حقوق اقلیت‌های دینی در حکومت اسلامی، فصلنامه حکومت اسلامی شماره 67، خبرگان رهبری، 1393
9. جاوید، محمد جواد و همکاران، تبعیض مثبت به نفع زنان با تأکید بر حقوق شهروندی، مجله: مطالعات راهبردی زنان؛ زمستان 1393 - شماره 66
10. جاوید، محمد جواد، از فرهنگ چند همسری تا حقوق چند همسری، مجله: زن در فرهنگ و هنر؛ پاییز 1389 - دوره دوم، شماره 1 دانشگاه تهران، 1391
11. جاوید، محمد جواد، فرهنگ دوستی اسلامی ناظر به روابط اجتماعی - حقوقی دختر و پسر، مجله: زن در فرهنگ و هنر؛ تابستان 1391 - دوره چهارم، شماره 1

عنوان درس: نقد مبانی فلسفی حقوق بشر

دانشجویان با مباحث نظری اعم از فلسفی و تاریخی حقوق بشر معاصر و مسائل انتقادی شامل ادله توجیهی حقوق بشر معاصر آشنا می شوند.

سرفصل:

1. نقد حقوق بشر از منظر دینی

❖ مبحث اول: دین و حقوق انسان

- تحلیل انتقادی ادیان توحیدی
- نقد حقوق بشر از منظر اسلام

2. نقد حقوق بشر از منظر تاریخی

- مبحث دوم: نقد تبارشناسانه غربی
- مبحث سوم: نقد مارکسیستی از حقوق بشر معاصر

3. حقوق بشر و نقد فلسفی

- ❖ مبحث چهارم: حقوق طبیعی
- ❖ مبحث پنجم: حقوق تحقیقی
- ❖ مبحث ششم: پست مدرنیسم

منابع

1. جاوید، محمدجواد (1388) نظریه نسبت در حقوق شهروندی، تهران: گرایش.
2. جاوید محمد جواد، نقد مبانی فلسفی حقوق بشر (فلسفه اسلامی حقوق بشر ج 2) نشر مخاطب 1392
3. جاوید محمد جواد، نقد مبانی فلسفی حقوق بشر (فلسفه طبیعی حقوق بشر- ج 1)، نشر مخاطب 1392
4. جاوید، محمدجواد (1386) فلسفه حقوق طبیعی انسان در اسلام، پژوهشنامه حقوق اسلامی، سال 8، ش 25
5. جاوید، محمدجواد و مکرمی (1391) نقش کشورهای اسلامی در تدوین اسناد حقوق بشر، حقوق بشر اسلامی سال اول پاییز، شماره 1
6. جاوید، محمدجواد (1386) حقوق بشر در عصر پسمادرن؛ انتقاد از شاهکاری فلسفی در فهم حقوق ذهنی، فصلنامه حقوق، شماره 3
7. جاوید، محمدجواد، تبعیض مثبت به نفع اقلیتها، فصلنامه حکومت اسلامی خبرگان رهبری، 1393
8. جاوید، محمدجواد و انواری (1389) مفهوم شناسی "حق" و "تکلیف" انسانی غربی، فصلنامه حقوق دانشگاه تهران شماره 1
9. جاوید، محمدجواد (1390) عدالت طبیعی بنیان صلح طبیعی از قوانین طبیعی تا حقوق طبیعی، فصلنامه حقوق دانشگاه تهران، ش 24
10. جاوید، محمدجواد و دیگران (1391)، نسبت «تکالیف طبیعی» و «تکالیف شهروندی»، فصلنامه دیدگاه های حقوقی پاییز شماره 59
11. هیدن، فلسفه حقوق بشر، جاوید، محمدجواد و دیگران (با همکاری) ترجمه و تحقیق، تهران: نشر مخاطب 1391

درس : حقوق بین المللی اسلام

محمد جواد جاوید

1. مفهوم شناسی و کلیات حقوق بین المللی اسلام
2. مبانی نظری حقوق بین الملل اسلام
3. منابع حقوق بین المللی اسلام
4. موضوعات حقوق بین الملل اسلام
5. جنگ و صلح در اسلام
6. حقوق بشر و بشردوستانه در اسلام
7. اقلیت ها و تابعیت
8. مساله شهروندی
9. پناهندگی قدیم و جدید
10. مرزهای ام القری در جهان معاصر
11. اصل فرامرزی بودن ولایت در فقه
12. ولایت ناقصه در جهان معاصر

منابع

1. ابراهیم، محمد؛ و سید علیرضا حسینی، اسلام و حقوق بین الملل عمومی، تهران، سمت، 1379
2. جاوید محمد جواد، (به اهتمام) قانون و قانونگذاری در ارای علمای شیعه تهران، نشر دانشگاه امام صادق ع، 1389
3. جاوید محمد جواد، حقوق بشر و شهروندی در ارای ائمه شیعه (ع)، تهران: نشر مخاطب
4. جاوید محمد جواد، نظریه نسبیت در حقوق شهروندی، انتشارات دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه تهران 1388
5. جاوید، محمد جواد، تبعیض مثبت در اسلام و حقوق اقلیت های دینی در حکومت اسلامی، حکومت اسلامی شماره 67، 1393
6. حسین ارجینی، محدوده جغرافیایی دارالاسلام، مجله معرفت، مرداد 1382، س 68، صص 28 تا 34
7. خلیل خلیلیان، حقوق بین الملل اسلامی، تهران: دفتر نشر فرهنگ اسلامی، 1375
8. عباس علی عمید زنجانی، فقه سیاسی، ج 2، تهران، امیرکبیر، 1373، چ 3
9. علی اکبر کلانتری، دارالاسلام و دارالکفر و آثار ویژه آن دو، مجله فقه، زمستان 1375، ش 10، صص 32 تا 117
10. محمد تقی مصباح، ولایت فقیه خارج از مرزها، فصل نامه حکومت اسلامی، سال اول، پاییز 1375، ش اول، ص 85